

ศาลพิพากษาประหารชีวิตและถูกคุมขัง

นอภ.สั่งนายก อบต.พ้นตำแหน่ง

สรุปข้อเท็จจริง

ขณะที่ผู้ฟ้องคดีเป็นนายก อบต. ถูกศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตและถูกคุมขังโดยหมายศาลที่เรือนจำ นายอำเภอจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๔ (๔) แห่ง พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อมา ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องแต่ให้ซึ่งผู้ฟ้องคดีไว้ระหว่างฎีกา หลังจากนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงรายงานการสอบสวนต่อนายอำเภอโดยเสนอความเห็น ว่า ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว นายอำเภอเห็นชอบด้วยจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายก อบต. ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเมื่อศาลอุทธรณ์ยกฟ้องจึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายศาล จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

โทษประหารชีวิตนั้นเป็นโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบต. ตามมาตรา ๕๘/๑ แห่ง พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบมาตรา ๔๕ (๔) แห่ง พรบ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕¹ และต้องพ้นจากตำแหน่งนายก อบต.ตามมาตรา ๖๔ (๔) แห่ง พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น การที่นายอำเภอมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายก อบต. จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ มาตรา ๔๕ (๔) แห่ง พรบ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้บุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาลเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมิได้กำหนดให้ต้องมีคำพิพากษาถึงที่สุดตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ฉะนั้น ในระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายก อบต.อยู่นั้น ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษประหารชีวิตผู้ฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีต้องถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาลดังกล่าว จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบต.ตามมาตรา ๕๘/๑ แห่ง พรบ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบมาตรา ๔๕ (๔) แห่ง พรบ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และมีผลให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายก อบต. ตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษามาตรา ๖๔ (๔) แห่ง พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล นายอำเภอจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันดังกล่าวได้ อันเป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย แม้ภายหลังศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาจะพิพากษายกฟ้อง ก็ไม่ทำให้คำสั่งของนายอำเภอ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อ.๑๓๔๐/๒๕๖๓ /จตุรณ พัฒนสิทธิชีวิน/๓/๖/๖๕

¹ มาตรา ๔๕ (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายศาล (คดีนี้ต้องคำพิพากษาประหารชีวิตและถูกคุมขังโดยหมายศาล) พรบ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ฯ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ทำนองเดียวกันในมาตรา ๕๐ (๖)